

Mitä kuulimme?

Tämä muistio on koottu avoimen hallinnon IV laadintaprosessiin liittyvien eri tilaisuuksien aineistosta. Muistio täydentyy koko valmisteluprosessin ajan ja siitä julkaistaan uusi versio säännöllisin väliajoin. Seuraava versio julkaistaan toukokuun lopussa, kun laadintaan liittyvä Otakantaa.fi – keskustelu on käyty ja sen aineistot saadaan mukaan tähän muistioon. Eri tilaisuuksista on saatavilla myös tilaisuuskohtaiset muistiot/aineistot.

Kerroitte meille, että avoimuus on tärkeää, koska

- avoimuus
 - mahdollistaa osallistumisen ja vaikuttamisen, ja näin osallisuuden ja hyvinvoinnin kokemus lisääntyy.
 - lisää tietoa ja sitä kautta ymmärrystä, jolloin on helpompi vaikuttaa omaan elämään liittyviin asioihin.
 - luo luottamusta, uskoa ja toivoa tulevaisuuteen sekä parantaa elämänlaatua.
 - lisää yhteistyötä, kohtaamisen paikkoja, yhteisöllisyyttä ja pyrkimystä yhdenvertaisuuden lisäämiseen.
 - vähentää epätietoisuutta, kyräilyä ja huhuja, vastustamista ja kielteistä puhetta.
 - lisää mahdollisuuksia osallistua oman elinympäristön ja asumisen kehittämiseen ja päätöksentekoon muun muassa palveluiden kehittämisessä.
 - edistää demokratiaa ja voi luoda tunteen siitä, että asioita tehdään meille – yhteiseksi hyödyksi
- Mitä enemmän ihmisiä osallistuu, sitä enemmän näkökulmia saadaan.
- Mitä enemmän ihmiset ymmärtävät, sitä enemmän he osallistuvat ja kertovat uusia ideoita.
- Mitä enemmän ihmiset ymmärtävät, sitä enemmän he luottavat toisiinsa ja kuuntelevat. Oman puolustaminen toisen kustannuksella vähenee.

Mikä avoimuudessa on tärkeää?

Kerroitte meille, että tärkeää avoimuudessa on

- luottamus, matalat organisaatiot ja erilaisuuden hyväksyminen.
- että ihmiset saisivat tiedon mihin asioihin, missä ja miten voisivat todellisuudessa osallistua ja osallistaa itsensä.
- että palvelut olisivat entistä asiakaskeskeisempiä ja asiakaslähtöisempiä. Ihmiset saisivat näin mitä todella tarvitsisivat ja tulisivat kuulluiksi.
- että se ei ole vain sitä, että tieto on saatavilla. Aina voi kehittää sitä, miten oikean tiedon äärelle löytää.
- että varmistetaan se, että hallinnon muutoksen kohteet tietävät, mikä muuttuu.
- että se on aitoa, todellista.

Mitä tavoitteiksi ja toimenpiteiksi?

Tavoitteeksi on esitetty

1. Monikanavaisuus, esteettömyys.
2. Yksityisten palveluntuottajien avoin rekisteri. Yksityisten palvelujen sidonnaisuudet. Palvelujen todelliset kustannukset.
3. Julkisen hallinnon selkeä ja säännöllinen viestinä oman toimintansa isoista asioista harhatiedon hävittämiseksi. Esim. Kuinka paljon valtio ja kunnat käyttävät verorahoja mihinkin? Miten eri resurssit jakautuvat yhteiskunnassa?
4. Kuntapäätäjien sidonnaisuuksien ilmoittaminen.
5. Johdon sitoutuminen.
6. Heikko-osaisten osallisuus.
7. Nimitysprosessien avoimuus. Taustavaikuttimet paremmin esille.
8. Avoimuuden asennekasvatusta niin kansalaisille kuin virkamiehillekin.
9. Konkreettisia keinoja edistää nuorten osallisuutta.
10. Helposti lähestyttäviä digitaalisia osallisuusmuotoja nuorten juuri nyt (sillä hetkellä) suosimassa kanavassa.
11. Nuoret ja nuorten yksinäisyys erityiseen fokukseen.
12. Ikäihmisten asioiden hoidon helpottaminen ja osallisuuden lisääminen. Julkisuuslaki digiaikaan.
13. VAHVA:sta (asianhallintajärjestelmä toim. huom) julkiset asiat verkkoon automaattisesti.
14. Saavutettavuus
15. Rakentavan keskustelukulttuurin parantaminen politiikassa.
16. Avoimen hallinnon ohjelmassa voisi käsitellä vähemmistökielten merkitystä: ruotsi, saame, viittomakieli ja selkokieli.
17. Selkokielen osalta panostusta myös maahanmuuttajiin.
18. Kieliryhmien huomioiminen hallinnon avoimuuden edistämisessä ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämisessä.
19. Tekstien testaaminen muilla kuin virkamiehillä.
20. Hyvän virkakielen koulutus pakolliseksi kaikille virkamiehille.
21. Hallinnon lähestyttävyyden ja ymmärrettävyyden.
22. Osallisuuden mahdollistaminen.
23. Kirkon ja muiden uskonnollisten yhteisöjen rooli tulevassa ohjelmassa.
24. Eri viestintäformaattien hyödyntäminen – teksti, kuva, ääni, video – niin että ne tukevat toisiaan.
25. Digi arkeen -neuvottelukunta ja vastaavat kiinteämmin osaksi arkista aherrusta.
26. Pelotonta kokeilemistä.
27. Hyvin tarinoiden luominen elämän tapahtumiin /tarinallistaminen. Tarinoiden kautta avaaminen, mitä avoimuus on, mitä käytännössä asia tarkoittaa ”minulle pieni ihminen”.
28. Datan avaaminen. Ulkoministeriön ja sisäministeriön hallinnonaloilla ei ole mitään avointa dataa.
29. Yhteistyöhön kannustavat mittarit.
30. Suomen avoimen hallinnon indikaattoreiden kehittäminen yhteistyössä OECD:n indikaattorityötä.

31. Ilmastoasian kytkeminen avoimen hallinnon työhön. Hallinnon yhteinen portaali, jossa aiheeseen liittyviä toimia voisi seurata ja näin lisätä tietoisuutta. Ilmastoasian tarkastelu avoimen hallinnon neljän näkökulman (avoimuus, julkisuus, ymmärrettävyys ja osallisuus) kautta.
32. Tietovarannot paremmin käyttöön. Kerran syötetty tieto riittää. Yhteiset pelisäännöt tietopoliitikalle.
33. Tiedon saavutettavuus, käytettävyys ja viestintä. Seurantatiedon käyttö.
34. Selkokieli lainsäädäntöön.
35. Kriteerit/priorisoinnit mitkä ovat keskeisimpiä asioita, joita tarvitaan selkokielellä.
36. Tietopohjaa selkokielen tarpeelle, keistä puhutaan kun puhutaan selkokielen tarpeesta maahanmuuttajien osalta.
37. Selkokielen osaamisen tason nosta hallinnossa. E-oppivakurssi selkokielestä.
38. Selkokieli, sanastotyökalu/termipankki.

Tähän mennessä näkemyksiä ja ehdotuksia on kerätty

- 13.3. Avoimuuden tori (osallistujia 85)
- 6.2. AKE-koulutus Joensuu (osallistujia 20)
- 18.2 Maakunta- ja soteuudistuksen demokratia- ja osallisuusverkoston
- 27.3 Virkamiesverkostotapaaminen
- Aamupuurot ja haastattelut 12/18 -4/19